

สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภาร

พระองค์ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ

ทศพนธ์ นรทัศน์

thossaphol@ictforall.org

๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ วันฉัตรมงคล ซึ่งเป็นวันที่ระลึกพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่งราชอาณาจักรไทยโดยสมบูรณ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนฤพดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ สืบต่อจากสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ ในเวลานั้น ดำรงพระอิสริยยศเป็น "สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอด

ดุลยเดช" เนื่องจากในเวลานั้น ยังมีได้ทรงผ่านพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

จากนั้น พระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จนเมื่อทรงบรรลุนิติภาวะแล้ว จึงได้เสด็จนิวัตประเทศไทย รัฐบาลไทยในขณะนั้นได้น้อมเกล้าฯ ถวายหม่อมราชวงศ์ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ จักรีนฤพดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า "เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม" และยังมีพระราชดำรัสต่อมหาสมาคม ความตอนหนึ่งว่า "ข้าพเจ้าขอขอบใจที่มอบราชสมบัติให้ ข้าพเจ้าจะทำทุกอย่างเพื่อประเทศชาติ และเพื่อความผาสุกของประชาชนอย่างเต็มความสามารถ ขอให้ท่านจงช่วยร่วมกันทำดังกล่าว" จากนั้นกำลังจะทรงพระดำเนินออกจากมหาสมาคมนั้น ครั้งแล้วก็ทรงหันกลับมาใหม่ แล้วตรัสอย่างหนักแน่นว่า "และด้วยใจสุจริต"

ปวงพสกนิกรชาวไทย จึงได้ถือเอาวันที่ ๕ พฤษภาคม ของทุกปีเป็นวันฉัตรมงคลรำลึก

ผู้เขียนได้อ่านบท ถวายอติเรก ถวายพระพรลาในการพระราชพิธี หรือ พิธีบำเพ็ญพระราชกุศล ด้วยความรู้สึกจับใจยิ่งนัก จึงนำมาเรียบเรียงเป็นบทความให้ทุกท่านได้ทราบด้วย

คำว่า “ถวายเป็นอติแรก” นั้นเป็นภาษาบาลี ส่วนภาษาไทยใช้ว่า “ถวายพระพรลา” โดยในการพระราชพิธี หรือ พิธีบำเพ็ญพระราชกุศล ที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปประทับเป็นประธาน (หรือเสด็จพระราชดำเนินไปพระองค์เดียว) เมื่อเสร็จพิธีสงฆ์แล้ว ก่อนพระสงฆ์จะลุกจากอาสนสงฆ์ ประธานสงฆ์ จะกล่าวคำภาษาบาลีว่า

อติเรกวัสสะสะตัง ชีวะตุ
 อติเรกวัสสะสะตัง ชีวะตุ
 อติเรกวัสสะสะตัง ชีวะตุ
 ทิฆายุกุ โหตุ อโรโค โหตุ
 ทิฆายุกุ โหตุ อโรโค โหตุ
 สุขิโต โหตุ ปรมินทมหाराชา
 สิทธิกัมมัง สิทธิกิจจัง สิทธิลาโภ ชโย นิจจัง
 ปรมินทมหाराชา วัสสะ ราชินิยา สห ภาตุ สัพพะทา
 ขอถวายพระพร

และ รองประธานสงฆ์ จะกล่าวคำภาษาไทยว่า

ขอถวายพระพร เจริญพระราชสิริสวัสดิ์พิพัฒนามงคล พระชนมสุขทุกประการ จงมีแต่สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภาร พระองค์ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ เวลานั้นสมควรแล้วพระภิกษุทั้งปวง (อาตมภาพ-ในกรณีที่มีพระภิกษุรูปเดียว เช่น การถวายพระธรรมเทศนา) ขอถวายพระพรลา แต่สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภาร พระองค์ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ
 ขอถวายพระพร

คำถวายอติแรก ดังกล่าวมาข้างต้น แปลความหมายได้ว่า

ขอถวายพระพรแต่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอให้มีความพรหมพราหมณ์ ๑๐๐ พรหม
 ขอพระชนมพรรษายิ่งยืนนาน ขอพระองค์ทรงปราศจากโรค
 ขอพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประสบแต่ความสุข
 ขอความสำเร็จแห่งการงาน ความสำเร็จแห่งพระราชกรณียกิจ ลาก ชัยชนะ เป็นนิจ
 จงมีแต่พระมหाराชาเจ้าผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐตลอดกาล ทุกเมื่อ เทอญ

** คำถวายอติแรก เมื่อ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปพระองค์เดียว ใช้ว่า “ปรมินทมหाराชาวรสุส ภาตุ สัพพะทา” ถ้า สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปพระองค์เดียว ใช้ว่า “สิริกิตติบรมาชินิยา ภาตุ สัพพะทา”

นับเป็นเวลา ๕๙ ปี พอดีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัตินับแต่วันที่ ทรงบรมราชาภิเษก ที่ทรงอุทิศพระอุตสาหะทั้งมวล ในการครองแผ่นดินโดยธรรม ตามหลัก ทศพิธราชธรรม อันเป็นราชธรรม ๑๐ ประการ (ทาน ศีล บริจาค ความซื่อตรง ความอ่อนโยน ความเพียร ความไม่โกรธ ความไม่เบียดเบียน ความอดทน และความเที่ยงธรรม) เพื่อยังประโยชน์สุขแห่ง

มหาชนชาวสยามโดยแท้ แม้วันนี้ พระองค์ท่านจะทรงเจริญพระชนมายุมากแล้ว แต่หาได้ทรงพระเกษมสำราญไม่ ด้วยประชาชนชาวไทยได้แบ่งแยกออกเป็นฝักเป็นฝ่ายอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน

บทถวายพระพรนี้ จึงเป็นบทถวายพระพรที่พสกนิกรชาวไทยล้วนปรารถนาให้สัมฤทธิ์ผล เช่นนั้น สมดังพระราชกรณียกิจที่ได้ทรงบำเพ็ญเพื่อประโยชน์สุขของชนชาวไทยและราชอาณาจักรไทย ตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่ผ่านมา

มีผู้กล่าวไว้ว่า แผ่นดินไทยเรา นี้ แลกมาด้วยเลือดด้วยเนื้อของพระบรมมหากษัตริยาธิราชเจ้าตั้งแต่สมัยสุโขทัย อโยธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ สมควรที่ชาวไทยทุกคนควรจะได้สำนึกในพระมหากษัตริยาธิคุณ ยึดมั่นในคำสอนและแบบอย่างอันงดงามที่ได้ทรงปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกรชาวไทยและประเทศชาติ

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาคเหนือ (www.northernstudy.org) ได้กล่าวถึงแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คำสอนที่ได้พระราชทานไว้เพื่อเป็นทางรอดแก่ประชาชนชาวไทย ภายหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขเศรษฐกิจของประเทศ ไทย ให้ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง นับเป็นแนวทางที่ช่วยให้คนไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจไม่รุนแรงนัก นอกจากภาคเกษตรกรรมแล้ว หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ รวมถึงในระดับตัวบุคคล

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก และภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. **กรอบแนวคิด** เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และ

เป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กันดังนี้

(1) **ความ พอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่นการผลดี และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(2) **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

(3) **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัย ทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

(1) **เงื่อนไข ความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

(2) **เงื่อนไข คุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียง และแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเอง ในระดับต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ โดยอาศัยความพอประมาณ และความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียร และความอดทน สติ และปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี

เศรษฐกิจพอเพียง ความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการ และแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่ แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นขั้นบันไดนั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรม เฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐาน กับ แบบก้าวหน้า ได้ดังนี้

(1) ความพอเพียงในระดับบุคคล และครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งน้ำฝน และประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียง แม้กระทั่งสำหรับการปลูกข้าวเพื่อบริโภค และมีข้อสมมติว่า มีที่ดินพอเพียงในการขุดบ่อเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าว จากการแก้ปัญหาความเสี่ยงเรื่องน้ำ จะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่ง และใช้ที่ดินส่วนอื่น ๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในส่วนของที่เหลือเพื่อมีรายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว

อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่ง ในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ก็จำเป็นที่เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนราชการ มูลนิธิ และภาคเอกชน ตามความเหมาะสม

(2) ความพอเพียงในระดับชุมชน และระดับองค์กรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือการที่ธุรกิจต่าง ๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ

กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัว หรือองค์กรต่าง ๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้วก็จะรวมกลุ่มกันเพื่อร่วมมือกัน สร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่ม และส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามกำลังและความสามารถของตน ซึ่งจะสามารถทำให้ ชุมชนโดยรวม หรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

(3) ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่

ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชน หรือเครือข่ายวิสาหกิจ สร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะเช่นนี้ จะเป็นประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนา หรือ ร่วมมือกันพัฒนา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ประเทศอันเป็นสังคมใหญ่อันประกอบด้วยชุมชน องค์กร และธุรกิจต่าง ๆ ที่ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงกลายเป็นเครือข่ายชุมชนพอเพียงที่เชื่อมโยงกัน ด้วยหลักไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ที่สุดในที่สุด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสอนให้ชาวไทยสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นการพึ่งตนเองทั้งทางด้านจิตใจ ที่ต้องเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม ด้านสังคม ก็ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่งเป็นอิสระ

หรือแม้กระทั่งด้านเศรษฐกิจ ที่ต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญและยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้ และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับพื้นฐาน

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ องค์การสหประชาชาติ ได้ยกย่องว่าเป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและนานาประเทศและสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกยึดเป็นแนวทางสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน ซึ่งได้แสดงให้เห็นที่ประจักษ์แล้วว่าในภาวะที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจนั้น สามารถช่วยลดผลกระทบได้จริงดังกรณีของอินเดีย ที่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศสามารถพึ่งพาตนเองและอยู่รอดได้ทั้งๆ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ทำให้อินเดียไม่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจมากนัก และประชาชนเหล่านี้ กำลังเป็นตัวขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจอันทรงพลัง ซึ่งอินเดียกำลังพิสูจน์ให้เห็นว่า อินเดียสามารถฟื้นตัวและต้านทานมรสุมที่พัดกระหน่ำจากเศรษฐกิจโลกได้

ในสังคมไทยก็เช่นเดียวกันประชากรประมาณ ๒ ใน ๓ ของประเทศ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพพื้นฐานของคนไทยมายาวนาน การพัฒนาการเกษตรแม้จะเป็นเป้าหมายของการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ก็ยังไม่สามารถสร้างรายได้ที่มากพอจากอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่จะเป็นไปในการผลิตเพื่อเลี้ยงชีพมากกว่า ผู้เขียนเชื่อมั่นว่าหากเกษตรกรของประเทศน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ มาประยุกต์ใช้ย่อมจะสามารถสร้างรายได้ ลดรายจ่ายได้ พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้มีความมั่นคง แม้สังคมโลกจะเกิดวิกฤติเศรษฐกิจก็ตาม

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานคำสอนอันล้ำค่านี้แก่ปวงชนชาวไทยและชาวต่างชาติ ดังพุทธศาสนาสุภาษิตว่า “**สพฺพทาณํ ธมฺมทาณํ ชินาติ**” -- “การให้ธรรม ย่อมชนะการให้ทั้งปวง” ทำให้ผู้ที่นำไปปฏิบัติแล้วสามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีความสุข และเติบโตอย่างมั่นคงยั่งยืนในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจและกระแสโลกาภิวัตน์ ปวงข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย จึงขอถวายพระพรชัยมงคล ขอพระองค์จงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน กอปรด้วยพระพลานามัยแข็งแรง สถิตเป็นมิ่งขวัญและศูนย์รวมใจของไทยทั้งชาติ ตราบจิรัฏฐกาลเทอญ.

อ้างอิง

ทศพิชราชธรรมของในหลวง. <http://www.igetweb.com/www/fighto/index.php?mo=3&art=88279>

ปถพีร์ดี(นามปากกา). ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา.

<http://www.sakulthai.com/DSakulcolumnndetailsql.asp?stcolumnid=533&stissueid=2422&stcolcatid=9&stauthorid=10> ค้นคืนเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552.

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. <http://www.northernstudy.org/philosophy.html> ค้นคืนเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552.

ร้อยเรื่องในรอยจำ. <http://region2.prd.go.th/king/100story/> ค้นคืนเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552.

อินเดียฝากความหวังไว้ที่รากหญ้า. นิตยสารผู้จัดการ 360 ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552, หน้า 43.

<http://th.wikipedia.org/wiki/วันฉัตรมงคล> ค้นคืนเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552.

<http://th.wikipedia.org/wiki/พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช> ค้นคืนเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552.

<http://th.wikipedia.org/wiki/พระราชพิธีบรมราชาภิเษกในรัชกาลที่9> ค้นคืนเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552.

<http://www.dhammadajak.net/book-somdej3/2.html> ค้นคืนเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552.